

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Listei statelor, cetățenii cărora pot presta muncă pe teritoriul Republicii Moldova în baza vizei, a dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie, după caz, fără obținerea prealabilă a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a unui permis de ședere provizorie în scop de muncă sosiți pe o perioadă de până la 90 de zile

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de hotărâre este elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Deficitul forței de muncă în ultimii ani se resimte tot mai acut și a devenit una dintre principalele provocări pentru angajatori. Aceasta se referă atât la aspectul cantitativ (*reducerea numărului populației active și ocupate*), precum și la cel calitativ (*nepotrivirea competențelor cerute pe pizza muncii cu oferta existentă*). Conform datelor Biroului Național de Statistică, din anul 2008 și până în anul 2022 forța de muncă (*populația activă*) s-a redus cu mai mult de 32 %, iar populația ocupată – cu aproape 31 %.

Concomitent, și în corespundere cu Prognoza pieței muncii pentru anul 2023, elaborat de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, se menționează printre altele:

(sursa: https://www.anofm.md/view_document?nid=20224)

- Dinamica pieței muncii este determinată de presiuni ce vin din cauza deficitului forței de muncă. Astfel, în contextul în care cererea forței de muncă nu este „acoperită” de ofertă, companiile nu recurg la disponibilizări, ci chiar încearcă să-și extindă personalul.

- Problema deficitului de personal nu constă numai în lipsa efectivă a forței de muncă pe piață, dar și în retenția angajaților în companie. Fluctuația angajaților raportată de către agenții economici chestionați are un nivel destul de înalt. Datele studiului arată, ca urmare a fluctuației de cadre urmează a fi concediate în următoarele 12 luni cca 21 mii de persoane, totodată vor fi angajați cca 12 mii persoane, preponderent în următoarele activități economice: comerț cu ridicata și amănuntul, industria prelucrătoare.

- Deficitul de forță de muncă a fost resimțit și în anul 2022 de către angajatori, majoritatea din ei fiind din sectorul privat (65%). Cel mai mare deficit de forță de muncă s-a resimțit în Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor - 22%, industria prelucrătoare -14%.

- În aspect regional, din numărul respondenților (18%), care au declarat deficit de forță de muncă, 58% sunt din mun. Chișinău, urmat de regiunea Nord – 17%, regiunea Centru –15%, regiunea Sud –7% și UTAG – 3%.

- Angajatorii prognozează pentru anul 2023 un deficit mare de specialiști în domeniile: Informații și comunicații, ocupațiile care vor fi marcate de deficit de forță de muncă pentru muncitori rămân a fi: cusătorii/cusătoresele în Industria ușoară/confecțiilor,

conducătorii/conducătoarele auto, operatorii/operatoroarele în diverse domenii și personalul din HoReCa (bucătari/bucătărese, chelneri/chelnerițe, cofetari/cofetare, etc).

În contextul celor expuse supra, proiectului de hotărâre are drept scop liberalizarea accesului pe piața națională a muncii a străinilor proveniți din anumite state, asigurând astfel acoperirea parțială a deficitului forței de muncă semnalat în ultimul timp, cât și a străinilor care dețin drept de ședere provizorie și au în acest sens timp liber disponibil în afara ocupației de bază (veniți pentru obținerea de studii).

Cetățenii țărilor aprobate prin prezentul proiect au dreptul la prestarea muncii pe teritoriul Republicii Moldova în baza vizei, a dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie, după caz, fără obținerea prealabilă a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a unui permis de ședere provizorie în scop de muncă, sosiți pe o perioadă de până la 90 de zile.

Liberalizarea accesului la muncă pentru cetățenii Uniunii Europene corespunde planului de măsuri pe care Republica Moldova trebuie să le implementeze datorită obținerii statutului de țară candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană.

Aceeași liberalizare, pentru țările nominalizate din proiect, se face ținând cont de relațiile reciproce de colaborare și de prietenie, riscul migrațional redus (acorduri de readmisie încheiate), acordurile de investiții cu privire la proiectele investiționale strategice și alte temeuri, fluxurile de migrație din aceste țări, calitatea/calificarea forței de muncă etc.

În așa fel, proiectul vine să acorde permise de muncă pentru cetățenii care vin din țările cu care Republica Moldova are potențial comercial și investițional. Ca urmare, se va oferi un acces cât mai mare companiilor autohtone la dezvoltare, competențe și inovație, iar asta înseamnă oameni.

Implementarea proiectului în cauză va face ca Republica Moldova să devină mai atractivă pentru cetățenii străini, stimulând unele sectoare ale economiei din țara noastră, contribuind la un aflus de resurse financiare și de forță de muncă calificată în economia națională, alimentând și majorând astfel consumul de bunuri și servicii.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE

Prezentul proiect de act normativ nu presupune armonizarea legislației Republicii Moldova la normele și directivele Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin prezentul proiect se propune aprobarea conform anexei a Listei statelor, cetățenii cărora pot presta muncă pe teritoriul Republicii Moldova în baza vizei, a dreptului de aflare sau a dreptului de ședere provizorie, după caz, fără obținerea prealabilă a dreptului de ședere provizorie în scop de muncă și a unui permis de ședere provizorie în scop de muncă sosiți pe o perioadă de până la 90 de zile.

Astfel, în Lista sunt incluse statele cu care Republica Moldova are relațiile reciproce de colaborare, cum ar fi: Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, Statele Unite ale Americii, Norvegia, Elveția, Japonia, Ucraina, Turcia, Georgia, Armenia, Azerbaidjan, Albania, Bosnia și Herțegovina, Republica Macedonia de Nord, Muntenegru, Serbia, Coreea de Sud.

Concomitent, întru asigurarea urgentării beneficierii de dreptului prevăzut la art. 43¹ alin. (8), al Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova pentru cetățenii statelor incluse în Lista la prezentul proiect s-a stabilit în punctul 2 proiectul de hotărâre, ca acesta să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Fundamentarea economico-financiară

În implementarea prevederilor proiectului nu se anticipează dificultăți și nu se presupune alocarea unor cheltuieli suplimentare din bugetul de stat. Ori acesta nu prevede crearea unor subdiviziuni/instituții noi și nu e necesar mărirea statelor de personal pentru aplicarea noilor prevederi legale, ba mai mult această prevedere vine să ușureze activitatea Inspectoratului General pentru Migrațiune ca urmare a diminuării substanțiale a volumului de acte necesare a fi elaborate și emise.

În același timp, proiectul va contribui substanțial la creșterea bugetului de stat, prin acumularea veniturilor din resursele financiare care vor fi cheltuite de cetățenii străini în Republica Moldova, beneficiari de facilitatea în cauză.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ

Aprobarea proiectului de hotărâre nu necesită modificări în alte acte normative

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, inițierea procesului de elaborare a proiectului a fost plasat pe pagina web a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (www.mded.gov.md), la compartimentul „*Transparență decizională*” https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11284

8. Constatările expertizei anticorupție

Prezentul proiect va fi supus expertizei anticorupție conform art. 36 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu necesită a fi supus expertizei de compatibilitate conform art.36 din Legea nr.100/2017.

Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției conform art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative (*nr. 04/2-4520 din 30.05.2023*).

11. Constatările altor expertize

Proiectul de hotărâre nu necesită a fi supus altor expertize.

Secretar de stat

Viorel GARAZ